

38272

8° br

8° b.

ROŽNA DOLINA

OB SLAVNOSTNEM PRAZNOVANJU
DESETLETNEGA OBSTANKA.

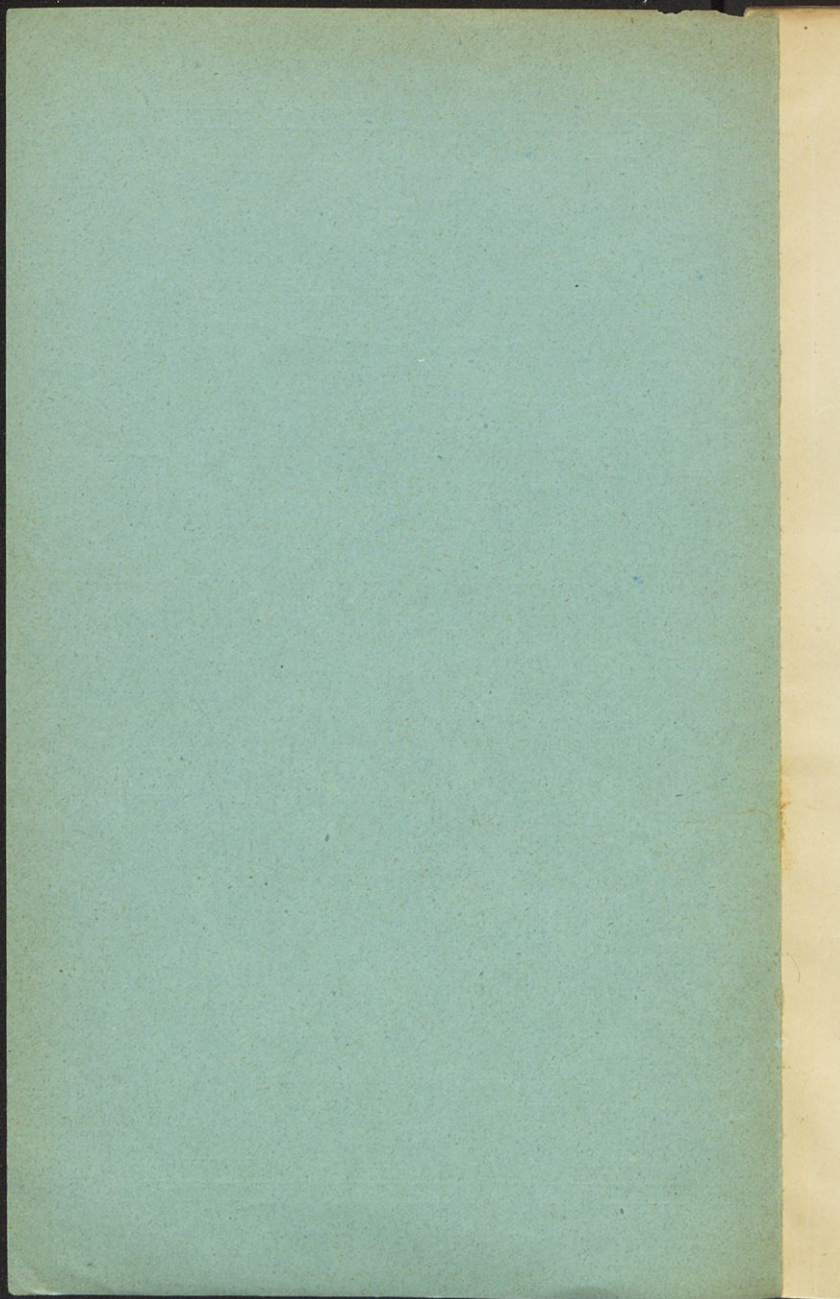
KRATEK OPIS ZGODOVINE IN NASTANKA PRVE
DELAVSKE NASELBINE V VOJVODINI KRANJSKI.

UREDIL A. MEHLE.

IZDALO IN ZALOŽILO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO
V ROŽNI DOLINI
1908.

ROŽNA DOLINA

OB SLAVNOSTNEM PRAZNOVANJU

DESETLETNEGA OBSTANKA.

▽ ▽

KRATEK OPIS ZGODOVINE IN NASTANKA PRVE
DELAVSKE NASELBINE V VOJVODINI KRANJSKI.

▽ ▽

UREDIL A. MEHLE.

030046403

IZDALO IN ZALOŽILO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO V ROŽNI DOLINI

1908.

Predgovor.

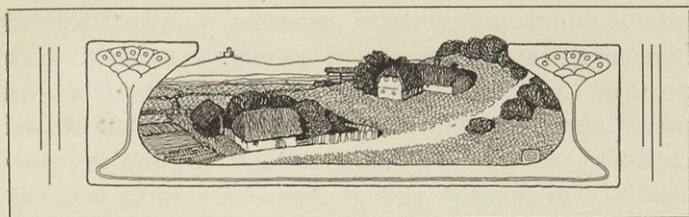
ovodom slovesnega praznovanja desetletnega obstoja Rožne doline je sklenil odbor Olepševalnega društva izdati spominsko knjižico, ki naj v jasnih potezih slika ves trud in napor društva za vse pridobitve in uspehe v korist in kras naselbine.

Romaj tedaj knjižica v svet, bodi v bodrilo vsakemu Rožnodolcu za nadaljno domoljubno delo. Ostani kot dragocen spomin na redko slavlje prve delavske naselbine v vojvodinji Kranjski. Oznanuj širnemu svetu, da v tej delavski naselbini biva del sinov majke Slave, da žive tu izključno sinovi slovanskih mater, ki so si z žuljavimi rokami in skrajno varčnostjo pridobili svoje domove. Pripoveduj, da živi v teh prijaznih hišicah Rožne doline zaveden, skromen slovenski rod, ki je vedno zvesto vdan domovini in vladarju, ki je ob vsaki priliki pokazal, da „biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos!“

Slavna širša javnost se pa vljudno prosi, naj o tem delu milostno sodi. Ni istega pisala izurjena roka učenega slovstvenega pisatelja, marveč žuljava roka delavca, ki je zbiral snov po zapiskih društva, za trudapolnim vsakdanjim delom pozno v noč. Da se potomcem našim ohrani v spominu nastanek prve delavske naselbine, je povod temu delu, ki popolnoma odgovarja resničnim dogodkom.

Rožna dolina, meseca junija 1908.

Anton Mehle.

Nastanek prve delavske naselbine „Rožne doline“.

Po usodepolni noči na velikonočno nedeljo 1. 1895. so bili v prvi vrsti najobčutneje prizadeti vsled groznega potresa delavski sloji. Ob 11. uri 17 minut zvečer so nepričakovano izbruhnile skrite podzemske sile z brahijalno močjo na površino ozemlja. Bela Ljubljana, stolnica dežele Kranjske, je postala v par minutah pozorišče groznega razdejanja. Kupi šute, kamenja, opeke, porušene hiše in gole strehe so pričale jasno, da se je vršil grozen potres.

Delavski stanovi, nastanjeni dosihmal ponajveč v starih hišah, so bili orožani svojih domov. Saj je ravno največ starih hiš porušil potres. Res je v kratkem času zrasla nova, lepša, veličastnejša Ljubljana iz starih razvalin. Toda nova, moderna deželna stolnica ni imela več zadostno število malih, delavskim denarnim razmeram primernih stanovanj.

Vpoštevajoč te žalostne razmere, so si ustanovili delavski stanovi „Slovensko delavsko stavbno društvo“, katerega namen naj bi bil, svojim članom preskrbovati

hiše z vrtom potom letne amortizacije. Ta ideja ni bila napačna, društvo je v primerno kratkem času pozidalo svojim članom v Vodmatu, Koleziji in na meji baron Codellijevega posestva v Štepanji vasi ogromno število hiš; treba je bilo misliti na novo stavbišče in poiskati novega sveta za gradnjo hiš. Tak prostor se je kmalu našel. Dvajset minut od glavne pošte iz deželne stolnice po Tržaški cesti, onkraj železnične proge proti Trstu, so bili v podnožju Rožnika lepi travniki, kojih srednjega je izbralo in kupilo stavbno društvo v svoje namene. S tem pa je bil postavljen temeljni kamen novi delavski naselbini, poznejši „Rožni dolini“.

Prve delavske hiše so se začele zidati v l. 1899. Hiša g. M. Permeta pa je bila postavljena v letu 1898 in nosi h. št. 87.

Prišli so prvi novi naselniki, prišla pa je tudi doslej nepoznana skrb, kaj bo z vodo. Ti travniki so bili jako zapuščeni, skoro nobenega jarka ni bilo, da bi se pravilno odvajala voda, vsled tega so bila tla močvirna, deloma nepristopna. To je tudi za prvi hip jako slabo vplivalo na nadaljni razvoj zidanja in marsikateri je raje popustil zemljišče in ga prodal, samo da ni prišel na to močvirje in blato. Saj ni bilo nobene prave ceste, edini dohod je bil mimo „Bobenčka“, in še ta kak je bil, podoben vse kaj drugemu kot cesti.

Prvotni seljani so imeli po vrteh, da so mogli do svojih hiš, velike skale in vrhu teh deske položene, ker drugače bi obtičali v blatu. Kaj pa ne premaga človeška neumornost in delavnost; društvo je v primerno kratkem času zgradilo nove ceste, ob njih pa so rasle hiše, kakor gobe po dežju. Omeniti je pri tem takorekoč stvaritelja nove naselbine, zidarskega

mojstra Gregor Stanovnika. Vsled nizkih cen, za katere je gradil hiše, je privabil marsikoga, da si je postavil svoj dom v Rožni dolini.

Vprav amerikanskim načinom je nastala naselbina, ki je imela privlačno silo vsled svoje lege ob vznožju Rožnika. Lične hišice s prijaznimi vrtovi, čisti in zdravi zrak, lega popolinoma brez prahu; vsa ta dejstva vplivala so močno na nadaljni razvoj naselbine.

Lepa vasica pa je bila zapuščena, prepuščena sama sebi. Občina Vič, kamor pripada vsled svoje lege, ni mogla vsled obilnih drugih bremen in skromnih občinskih dohodkov ustreči prošnjam naselnikov, da bi se izboljšala komunikacijska sredstva, iztrebili jarki in odpeljala voda.

Vpoštevaje te razmere in ravnajoč se po geslu „pomagaj si sam in Bog ti pomore“ zasnovali so si leta 1903 seljani „olepševalni odbor“, katerega namen naj bi bil skrbeti, da se čistijo jarki in posipajo pota. Denarna sredstva v to svrhu so se pobirala od seljanov posestnikov; vrhu tega pa je odbor prirejal veselice v svrhu pridobitve sredstev za svoje namene.

Misel, ustanoviti olepševalni odbor, je sprožil g. Srečko Majer, umirovljeni učitelj, mož redkih zmožnosti, ki si je stavil kot edini cilj, koristiti s svojim znanjem novim naseljencem, ter z neumornim delom in poukom ljudstva izboljševati socijalne razmere v naselbini. S svojim prijaznim občevanjem in dobrohotnimi nasveti je zbral okoli sebe število značajnih mož, takorekoč prvoboriteljev za pravi prospeh in razcvit naselbine.

Člani tega olepševalnega odbora so bili:

gosp. Verovšek Rudolf, predsednik;

„ Perme Matevž;

„ Stanovnik Gregor;

gosp. Petrovčič Jurij;
„ Podgorelec Martin;
„ Škof Anton;
„ Pliberšek Ivan;
„ Majer Srečko;
„ Žigon Josip.

Z izvolitvijo tega odbora je bil postavljen temelj plodonosnemu delovanju v korist naselbine. Zasluga olepševalnega odbora je, da so ulice ravne, in da se je sestavil načrt, po katerem naj se izpeljejo ulice in stavijo hiše, ter da je dobila naselbina ime „Rožna dolina“.

Nujne potrebe, ki so nastale vsled naglo se razširjajoče nove naselbine, slabe steze in neiztrebljeni jarki: vse to je prisililo tedanji odbor, da je razmišljal, kako bi se najhitreje neznosnim razmeram in prebivalstvu v Rožni dolini odpomoglo. Rešilno misel je pogodil g. Majer in predložil odboru načrt za uprizoritev veselice v korist naselbine.

Po vsestranskem preudarku je sklenil odbor, prirediti veliko veselico pod imenom

semenj dne 6. septembra 1903.

Vsled požrtvovalnega sodelovanja vseh tedanjih naselnikov se je vprizoril prvi semenj v Rožni dolini, ki je privabil obilo občinstva in donesel lep dobiček naselbini in prebivalstvu. Čisti preostanek te veselice, porabljal se je za napravo lesenih mostičev in brvi čez jarke in za provizorično napravo hodnikov.

Uspeh prvega semnja je napolnil odbor za olepšanje Rožne doline, da je pričel s predpripravami za uprizoritev II. velikega semnja takoj v pričetku l. 1904. Sestavil se je obširen program in povabilo vse tedanje posestnike k sodelovanju. Nevprizorjene veselične no-

vosti, obširno razvita reklama, lepo vreme in bližina mesta; vse to je ugodno vplivalo na povoljni izid veselice.

Krasen dan 19. junija 1904, ko se je vršil

II. veliki semenj v Rožni dolini

je prihitelo do deset tisoč ljudi v novo naselbino. To je bil zares krasen dan v zgodovini naselbine, dan veselega slavlja, ki ostane nepozabljen v kroniki razvitja Rožne doline. Očividno je, da je bil tudi gmotni uspeh veselice vsled silnega navala občinstva dovoljen. Največ zaslug za uprizoritev te veselice je pripisati neumornemu požrtvovalnemu delu tedanjega odbora. Za sijajnimi dnevi II. velikega semnja je napočila za odbor doba bridkega razočaranja, doba, v kateri je odbor zadel na težkoče, ki so grozile izpodkopati ugled naselbine in odnesti lepe sadove, ki so se polagoma začeli prikazovati vsled delovanja tega odbora.

Odbor za olepšanje Rožne doline je bil samo začasen, brez pravil in napram oblasti brezpraven. Vse poslovanje tega odbora je bilo omejeno in umerjeno v to, da se priredi vsako leto veselica, čisti dohodek pa se vporabi za posipanje potov in da se popravi kak mostič. Naselbina je rasla prehitro, z neverjetno naglico so se zidale hiše. Vsled ogromnega števila novih priseljencev pa se je širil delokrog olepševalnega odbora, ki zaradi nezadostnih denarnih sredstev ni bil kos zadostiti najnujnejšim potrebam Rožne doline.

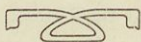
Dne 16. novembra je bil slavnostni dan za Rožno dolino. Z mlaji, slavaloki in zastavami okrašena naselbina je sprejela presvetlega knezoškofa, ki je slovesno blagoslovil vse tedaj dozidane hiše.

Prve leta svojega obstanka, namreč do leta 1903, ni imela Rožna dolina niti svojega zastopnika pri ob-

činski upravi. Leta 1903 je bil dovoljen eden mandat Rožni dolini. Prvi odposlanec na to zaupno mesto je bil g. Juri Petrovčič, delovodja in posestnik, ki se je ves čas vrlo boril za pravice in koristi Rožne doline pri upravi občine. S svojim nastopom in neupogljivim značajem je tudi dosegel, da je leta 1906 odposlala Rožna dolina 5 odbornikov v občinski svet.

Ker odbor ni bil zmožen več urejevati razmer v naselbini, se je sklenilo ustanoviti stalen odbor ali društvo, ki naj bi delovalo na podlagi pravil in kate-remu bi bil glavni nalog, skrbeti za napredek Rožne doline ter jo zastopati napram tretjim osebam. Pripravljalni odbor sestavil je pravila „Olepševalnega društva“ ki obsegajo X odstavkov in sicer: I. Namen društva, II. uprava društva, III. sedež društva, IV. pravice in dolžnosti članov, V. vodstvo društva, VI. o. veljavi sklepov, naprav in naznanil, VII. zastopanje društva na zunaj, VIII. društveno premoženje, IX. razdružitev društva, X. razsodišče. Ti odstavki pa vsebujejo 15 paragrafov in 16 točk. Pravila so ustrezala popolnoma razmeram v Rožni dolini in so se predložila visoki deželni vladi dne 5. prosinca 1905. Visoko c. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani pa je vsled odloka z dne 16. prosinca 1905 št. 166 v ustanovitev društva privolilo. S tem se je končalo poslovanje odbora za olepšanje Rožne doline, ki si je stekel nevenljivih zaslug za nadaljni razvoj Rožne doline.

Razen stotero drugih javnih naprav, si je zgradil v zgodovini Rožne doline trajen spomenik tudi s tem, da je postavil z ustanovnim shodom dne 19. svečana 1905 temelj prekristnemu „Olepševalnemu društvu“.

Razvoj Olepševalnega društva.

I. Društveno leto 1905—1906.

Dne 19. svečana 1905 se je vršil v prostorih gospoda Podgorelca ustanovni shod Olepševalnega društva ob precejšnji udeležbi občinstva. Vpisalo se je 28 članov, ki so izvolili naslednji odbor:

- gosp. Perme Matevž, predsednik;
- „ Petrovčič Juri, podpredsednik;
- „ Majer Srečko, tajnik;
- „ Brodnik Franjo, blagajnik;
- „ Orozy Josip, odbornik;
- „ Krainc Viktor, „
- „ Jalovec Alojzij, „
- „ Jeločnik Mihalj, „
- „ Škof Anton, „
- „ Žigon Josip, namestnik;
- „ Čeh Alojzij, „

Zasnovano je bilo torej društvo, ki bi naj donášalo naselbini one koristi, katerih je doslej pogrešala. V koliko se je to posrečilo odboru, naj pokažejo naslednje vrstice.

V prvi vrsti se je odbor zavzel za to, da zadosti pravilom društva; da oživi s svojim umom in delom mrtve črke društvenih pravil, da vdihne življenje v to ogrodje točk in paragrafov, ki jih vsebujejo pravila in da po svojih močeh pomaga potom društvenega delokroga naselbini do blagostanja in sreče. Odbor je

skušal oživiti družabno življenje v naselbini; v to svrho se je ustanovil s posredovanjem g. M. Jeločnika mešan pevski klub dne 4. marca 1905. Lepo zasnovana ideja pevskega kluba žalibog ni donesla zaželenih uspehov. Nezadostna udeležba, malenkostni denarni prispevki, kakor tudi druge okoliščnosti so prisilile odbor, da je že meseca septembra razpustil pevski klub. Tudi idealno ustanovljeno telovadno društvo „Rožnodolski Sokol“ se je moralo vsled pomanjkanja izvršujočih članov po preteku pol leta raziti. Odbor skrbeč za pouk in izobrazbo ljudstva je priredil več predavanj.

Dne 19. svečana 1905 je javno predaval član „Akademije“ g. dr. Ivan Robida v prostorih g. Podgorelca „o higijeničnih odnošajih v novih naselbinah“. Več javnih predavanj je imel modroslovec gosp. Val. Rožič in sicer: Dne 30. aprila „o lepoti in krasoti slovenske zemlje“, na dan 5. avgusta „o organizaciji društev“, 19. avgusta „o mestnih napravah in stavbah pri starih Rimljanih“ in dne 16. septembra „o šegah in običajih starih Slovanov!“. Vsa ta predavanja so bila dobro obiskana. Na večer 17. majnika je sklical odbor sestanek pomnoženega veseličnega odbora. Na tem sestanku se je sklenilo prirediti III. velikanski sejem dne 2. julija 1905.

Neznosna vročina, ki je vladala 2. julija na dan 3. velikanskega sejma, vrhu tega še dva slična semnja v bližini Ljubljane, — vse to je odvrnilo precej občinstva od obiska Rožne doline; zaradi tega 3. sejem vključ svoji obsežnosti in zanimivosti ni bil tak, kot prejšnje leto. Vseeno pa se je cenilo do 7000 obiskovalcev. Vsled preobilih stroškov za ta semenj pa tudi preostanek ni bil tako sijajen, ko oni II. sejma.

Dne 10. septembra se je odkril v Ljubljani spomenik pesniku-prvaku Franu Prešernu. Celokupen slo-

venski narod se je klanjal ta dan dičnemu slavljenču. Naravno, da tudi Olepševalno društvo ni počivalo. Rožna dolina je bila ta dan v zastavah, društvo samo pa se je korporativno v mogočnem številu udeležilo slavnosti odkritja ter položilo na spomenik venec s trobojnim trakom. Pri obhodu po mestu je bilo društvo povod presrčnih ovacij, ker je sl. občinstvo zamenjavalo Rožno dolino s Koroško in klicalo: „Živeli Korošci!“

Iz navedenega je razvidno, da je odbor v prvem letu društvenega obstoja ukrenil vse, kar se mu je prikladno zdelo, da pomore naselbini do ugleda in blagostanja.

Prvi redni občni zbor, ki se je vršil 11. svečana 1906, je pokazal, da prebivalstvo ne ve prav ceniti pomena Olepševalnega društva za novo naselbino.

II. Društveno leto 1906—1907.

Dne 11. svečana se je vršil I. letni občni zbor. Pičla udeležba je kazala, da med naseljenci ni zanimanja za Olepševalno društvo. Izmed 17 navzočih članov se je izvolil naslednji odbor:

- gosp. Perne Matevž, predsednik;
- „ Petrovčič Juri, podpredsednik;
- „ Mihelčič Ivan, blagajnik;
- „ Majer Srečko, tajnik;
- „ Mehle Anton, odbornik;
- „ Jeretina Anton, odbornik;
- „ Žigon Josip, odbornik;
- „ Segatin Ivan, odbornik;
- „ Belič Janko, odbornik;
- „ Družnik Lovro, namestnik;
- „ Kos Henrik, namestnik.

Oživeti misel združenja, je bila prva odborova skrb. Vsled prijaznega prigovarjanja in po prizadevanju

blagajnika se je doseglo, da so se upisali vsi rožnodolski gospodarji kot redni člani društva. Ker je odbor izprevidel, da razni zabavni klubi ne vspevajo, opustil je za nedoločen čas to idejo; povzdigniti potom njih družabnost v naselbini, skušal pa je s koristnimi gospodarskimi napravami privedi naselbino do blagostanja.

Da to izvede, izprosilo je društvo od c. kr. kmetijske družbe 508 visokodebelnih sadnih dreves, in pri upravi c. kr. gozdnega vrta 16.000 smrečic, kar se je potem razdelilo med člane društva.

Stotero potreb, zanemarjene ceste, neiztrebljeni jarki, naprava mostov; vse te potrebe so napotile odbor, da razmišlja, kako odstraniti te nedostatke.

Ker mesečni doneski članov niso zadostovali, da bi se uravnale najnujnejše potrebe, je sklenil odbor, da priredi več veselic v manjšem obsegu, pri katerih bi bilo manj režijskih stroškov.

Dne 13. majnika se je vršila prva majnikova slavnost, 8. julija pa prva velika ljudska veselica. Pri obeh veselicah pa so posegle vmes višje elementarne sile in črtale neizprosno odborove račune. Zaradi skrajno neugodnega vremena je bil uspeh malenkosten.

Vsled teh okoliščin je bil odbor primoran iskati pomoči pri interesiranih posestnikih. Pobirali so se prostovoljni darovi za napravo nove ceste od gospoda Mihelčiča do gosp. Vrečarja s 1200 m^2 površja. Vsled velikodušne požrtvovalnosti prizadetih krogov pričela se je graditi cesta, ki se je že meseca septembra, za silo zgrajena, otvorila prometu.

Zaradi odstopa več odbornikov se je vršil 14. avgusta I. izvanredni občni zbor ob navzočnosti 31 članov društva.

To društveno leto je bilo v mnogem oziru zanimivo in za društveni razvoj merodajno. V tem letu si je društvo pridobilo mnogo članov kakor tudi dobrotnikov in s tem razmnožilo dohodke, odnosno povečalo premoženje. Odbor je stremil za tem, da odstrani nedostatke v naselbini in društvu, ki so ovirali povoljni nadaljni razvoj njen in uresničiti naprave, ki naj bi donášale koristi še poznim potomcem Rožne doline.

Da je bilo mogoče izvršiti zastavljene si naloge, je imel odbor 46 sej, pri katerih je sklepal o akciji za zvišanje dohodkov, o administrativnih zadevah in o napravah za boljši razvoj ter blagostanje naselbine. Agenda društva je z ozirom na stotero potreb Rožne doline precejšnja in vsled nezadostnih denarnih sredstev skoro nepremagljiva. Od meseca majnika do novega leta se je odposlalo 57 prošenj in vlog za razne potrebe naselbine.

Vsled odborove prošnje je predaval na dan sv. Jožefa gosp. Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, „o sadjarstvu“ in dne 2. septembra gosp. Val. Rožič, cand. phil., „o bistvenem pomenu olepševalnih društev“.

V jeseni so se iztrebili vsi odtočni jarki in posule s šuto najbolj potrebne ceste in steze. S pomočjo raznih knjižnih zavodov se je otvorila 1. decembra ljudska knjižnica, ki je imela 157 knjig in sicer:

- 86 knjig povesti in pripovednih spisov;
- 16 „ zemljepisja in zgodovine;
- 6 „ prirodoznanstva;
- 6 „ o gospodarstvu;
- 10 „ različne vsebine:
- 10 „ pesmi;
- 13 „ nabožne vsebine.

Iz obširnega letnega poročila za leto 1906 je posneti, da je imelo društvo v tem letu 1052 K 78 v dohodkov in 854 K 35 v stroškov. Društven inventar pa izkazuje 365 kron vrednosti.

III. Društveno leto 1907—1908.

Na dobro obiskanem II. rednem občnem zboru dne 13. januarja je bil izvoljen sledeči odbor:

- gosp. Žigon Josip, predsednik;
„ Krainc Viktor, podpredsednik;
„ Mehle Anton, tajnik;
„ Mihelčič Ivan, blagajnik;
„ Beseničar Ivan, odbornik;
„ Gartner Franjo, odbornik;
„ Stanovnik Gregor, odbornik;
„ Jeretina Anton, odbornik;
„ Knez Fran, odbornik;
„ Kos Henrik, namestnik;
„ Leskovic Ivan, namestnik.

Že v prejšnjem letu je bila odboru načrtovana smer in pot, po kateri naj hodi, da izvrši in uresniči vse naprave, ki so prišle v poštev. Da je odbor vdejavil toliko krasnih misli, je pripisati nesebičnosti in res domoljubni požrtvovalnosti članov in naseljencev.

Omeniti je treba napravo dva metra široke steze za progo južne železnice do ceste pod Rožnik. Po dnevnem delu so se zbrali seljani ob 6. uri zvečer in pri luči svetilk delali in posipali to novo stezo do 11. ure ponoči. Ta tlaka, v pravem pomenu besede, je trajala štiri večere. S tem pa so si pridobili lepo, suho in najkrajšo zvezo z mestom. Ves material za to stezo, približno 500 kubičnih metrov, je prepustila uprava c. kr. priv. južne železnice brezplačno v korist Olepševalnemu društvu. Zgradili sta se dve popolnoma

novi cesti. Prva od g. Fakina do g. Krainca in druga od g. Peklaja do g. Končana. Materijal za ti dve cesti je deloma daroval okrajni cestni odbor in sicer 30 ku-
bičnih metrov, za ostale stroške pa je prispevalo društvo.

To leto je društvo zgradilo tri nove mostove iz betona in popravilo vse druge lesene mostiče za progo južne železnice proti mestu.

Društvo je tudi v tem letu priredilo več veselíc, da z njih uspehi pomnoži svoje dohodke. Dne 10. marca se je vršil veliki pustni korzo s plesnim venčkom. Naval občinstva je bil tolik, da so si maske komaj pridobile prosto pot po Rožni dolini. Na splošno željo občinstva izven naselbine se je namenil odbor, da priredi IV. veliki sejem v poletnem času. V to svrhu sklican sestanek rožnodolskih mož pa društvenemu odboru ni donesel zaželjenega uspeha, vsled česar je ta opustil idejo za vprizoritev semnja.

Dne 1. septembra je bil slavnostni dan, dan slavlja za Rožno dolino. Na stotine ljubljanskih gostov je prisostovalo „rajskemu dnevu in bengalični noči“ ali veselici, ki je vsled obilega obiska in velikodušne radodarnosti občinstva donesla društvu, odnosno naselbini lepih dohodkov in koristi. Tudi veselica vinske trgatve, ki se je vršila dne 22. septembra pri gospodu Končanu, je uspela povoljno. Obširni prostori in deloma vrt so bili polni občinstva. „Vsi ti povoljni društveni uspehi povodom veselíc pa nikakor niso zadostovali, da bi odbor izvršil vse one naprave, ki so bile v najbližnji bodočnosti potrebne. Ne skrajna varčnost odbora, niti prostovoljna tlaka o priliki posipanja cest in gradnje mostov niste zadostovali, da bi se uredile najnujnejše potrebe.

Vsa ta dejstva so dovedla odbor, da je zaprosil podpore na najvišjem mestu. Dobro utemeljena prošnja

na visoko c. kr. ministrstvo za notranje zadeve v svrho podelitve podpore društvu se je odposlala v mesecu juniju. Že v juliju so se pričele matančne poizvedbe od c. kr. žandarmerije in c. kr. okrajnega glavarstva. Na podlagi teh poizvedeb je dovolilo vis. c. kr. ministrstvo z odlokom dne 2. novembra, štev. 33.842, izjemoma državno podporo v znesku 500 kron.

Društvo je tudi v tem letu pridobilo več rednih članov, vrhu tega pa je blagovolil pristopiti velečenjeni g. Jos. Tribuč kot ustanovnik k društvu in velikodušno vplačal 100 kron ustanovnine. Za ta blagi, velikodušni čin se je izročila častna vzprejemna diploma darovatelju.

Računski zaključek za to leto izkazuje 1318 kron 51 vin. dohodkov in 878 K 66 vin. stroškov.

IV. Društveno leto.

Ob ogromni udeležbi se je vršil III. občni zbor dne 19. prosinca. Obširni prostori gosp. Balija so bili natlačeno polni občinstva, ki je nestrpno pričakovalo odborovega poročila o društvenem delovanju preteklega leta. Društveni tajnik je podal v obširnem govoru jasno sliko o vseh napravah, ki so se izvršile minulo leto v prid članom in naselbine; blagajnik pa je na podlagi računov opisal društveno gospodarstvo.

Nova volitev odbora se je opustila, ker je bila z velikim navdušenjem in mogočnimi „živio“-klici sprejeta zaupnica dosedanjemu odboru; ter se je isti z vzklikom zopet volil.

Predlog g. Jeločnika, da se prične akcija za ustanovitev otroškega vrtca, je bil sprejet in se je v svrho predpriprav izvolil poseben odbor.

Društvo je prosilo pomoči pri občini, da ista pomaga zgraditi novo cesto, ki bo vodila od glavne ceste v Rožno dolino, ker stari dohod mimo Bobenčka

ne zadostuje živahnemu prometu in tudi ni varen zaradi hudega ovinka in klanca.

Da se desetletnica obstanka Rožne doline dostojno proslavi, je začel odbor s predpripravami za to redko, pomembno slavlje takoj začetkom leta. Pri mnogih sejah, ki so se vršile v ta namen, se je sledeče sklenilo.

Dne 1. avgusta zvečer razsvetljava Rožne doline in mirozov z godbo. Dne 2. avgusta zjutraj budnica. Ob deseti uri slavnostni zajtrk v gostilni g. Balijs s koncertom. Popoldne velika ljudska veselica z raznovrstnim, zabavnim sporedom.

Povodom te pomembne slavnosti pa se izda spominska knjižica, ki naj v jasnih potezih slika trud in napor društva za vse pridobitve in uspehe v korist in kras naselbine.

* * *

Sklep.

Ob slovesnem praznovanju desetletnega obstoja šteje Rožna dolina 110 hiš in 1683 prebivalcev. Olepševalno društvo podaja s predstoječim spisom natančen vpogled o svojem delovanju v prid naselbine. Ob koncu tega spisa izreka olepševalno društvo vseobčo zahvalo vsem in vsakemu, ki je društvu pripomogel do tolikih uspehov. Najtoplejša zahvala slav. dnevnikom ljubljanskim, osobito „Slov. Narodu“ za brezplačno, radovoljno priobčevanje poročil, tikajočih se delovanja društva. Najtoplejša zahvala velecenjenim gg. ljubljanskim trgovcem, ki so ob priliki veselice darovali toliko lepih in dragocenih dobitkov. Pristrčno zahvalo izrekamo sl. županstvu in občinskemu odboru na Viču za dobrohotno podporo o priliki društvenih

prirediv. Prirčna zahvala slav. del. pevskemu društvu „Slavec“ in slovenskemu pevskemu društvu „Ljubljanski Zvon“ za prijazno sodelovanje pri veselicah. V prijetni nadi, da tudi v bodoče ne odrečejo svoje blagonaklonjenosti, ter da bodo tudi v bodoče veliko-
dušno podpirali stremljenje društva v korist prve delavske naselbine želimo, da bi to delo naklonilo obilo dobrotnikov društvu, ki je v kratki dobi ustvarilo toliko dobrega v korist in kras^{pr} naselbine in mile slovenske domovine, da se čim p^{pr}je uresničijo besede:

„Združuj naš vedno vez edina
Za Te dolina Rožna mila,
Da solnce sreče, blagostanja
Te vedno in povsod obdaja!“

društvu
„Ljub-
elicaH.
svoje
veliko-
ve de-
obilo
toliko
enske

